

TRABZON MİLLETVEKİLİ M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

2006 MALİ YILI BÜTÇE KANUNU TASARISININ 5. MADDESİ ÜZERİNDE

TBMM GENEL KURULUNDA CHP GRUBU ADINA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

✓ **Vergi yükü 2005 yılında 2004 yılına göre 4.8 milyar YTL artmıştır**

Vergi yüküne baktığımızda ise, Türkiye'deki vergi yükünün uluslararası ortalamalara geldiğini görüyoruz. Türkiye'nin de üyesi olduğu, 30 ülkenin üye olduğu OECD örgütünde, vergi yükü ortalama yüzde 27 düzeyindedir. Türkiye'deki yerel yönetim vergilerini de dikkate aldığımızda, Türkiye bu ortalamayı geçmiştir. Türkiye, OECD ortalamasını geçerek, Avrupa Birliği ortalamasını tutturmuştur. Türkiye'de vergi yükü, kısa dönemde olağanüstü ölçüde artmıştır. Kısa dönemde vergi yükünü bu kadar arttırmış olan bir başka ülkeyi görmek mümkün değildir. Örnek verecek olursak, en son, 2005 yılında, 2004 yılına kıyasla vergi yükü 1 puan artmıştır. Yani, 2005 yılında Türk toplumu, 2004 yılına kıyasla 4,8 milyar YTL veya 4,8 katrilyon Türk Lirası daha fazla vergi ödemiştir.

✓ **IMF programları vergi adaletini bozmuştur**

Vergi yükünün nasıl arttığına baktığımızda, dolaylı vergilere yüklenildiğini görüyoruz; Katma Değer Vergisi, Özel Tüketim Vergisi gibi gelir kalemlerine yüklenilmektedir. Neden dolaylı vergilere gidilmektedir; çünkü, uygulama kolaylığı var. Yani, Bakanlar Kurulu kararıyla, hemen vergileri artırabiliyorsunuz, kanun çıkarmak gibi bir güçlük yok önünüzde. İkincisi, almış olduğunuz karar, hemen gelir yaratıcı nitelikte. Katma Değer Vergisi oranını veya Özel Tüketim Vergisi oranını arttırdığınızda, bu, hemen gelire dönüşebiliyor. Ancak, hükümetlerin IMF programları gereği gelirlerini süratle artırma zorunluluğu, Türkiye'deki vergi adaletini bozmuştur.

✓ **Sadece Kurumlar Vergisi oranı indirilerek kayıtdışı önlenemez**

Peki, o zaman Türkiye'nin önündeki seçenek nedir; kayıtdışını vergilemek. İşte, hemen her hükümetin söylediği, kulağa hoş gelen; ama, kulağa hoş gelmekle birlikte bir türlü uygulamaya intikal etmeyen, edemeyen kayıtdışını kayda alma zorunluluğu bugün hükümetin karşısındadır. Bu zorunluluğun karşısına Kurumlar Vergisindeki oran indirimiyle çıkmak mümkün değildir. Oran yüksekliği, şüphesiz, kayıtdışına gitmenin bir gerekçesidir; ancak, Kurumlar Vergisindeki oranı 30'dan 20'ye indirmek suretiyle kayıtdışını önlemek için "bir adım attım" demek mümkün değildir. Bu tip oran indirimleri, sadece ve sadece, vergi gelirlerinde azalışla sonuçlanacaktır. Eğer oran indirimlerini başka önlemlerle desteklemiyorsanız, idarenin elinde, vergi yasalarını uygulayacak olan gelir idaresinin elinde başka araçlar yok ise, oran indirimleriyle kayıtdışını önlemek gibi bir sonuca ulaşmak mümkün değildir.

✓ **İstihdam üzerindeki vergi yükünde Türkiye 30 ülke arasında birinci durumdadır**

Türkiye, istihdam üzerinde yüzde 42,7'lik bir vergi yüküne sahiptir. Bu, 30 ülkenin üyesi olduğu OECD rekorudur. İmalat sanayiinde çalışan evli, iki çocuklu bir işçinin ücretindeki vergi yüküne baktığımızda, Türkiye'deki vergi yükünün toplamı, sosyal güvenlik primleri dahil, yüzde 42,7'dir, OECD ortalaması yüzde 26,6'dır. Türkiye 16 puan yüksektir. Türkiye, bu yüksekliği muhafaza ettiği sürece, Kurumlar Vergisindeki oran indirimleriyle, diğer ülkelerle yarışa giremez; o yeterli değildir.

✓ **Hükümet “kayıtdışıyla mücadele” adı altında bir yasa getirsin, bunu elbirliğiyle çıkaralım.**

Bu çok önemli bir sorundur. Tabii ki, bu oran indirimini yapabilmek, istihdam vergilerindeki yükü azaltabilmek, kayıtdışını kayda almaya bağlıdır; ama, bunun, sadece, açıklamalarını duyuyoruz, buna ilişkin bir önlemi görmüyoruz. Hükümet “kayıtdışıyla mücadele” adı altında bir yasa getirsin, bunu elbirliğiyle çıkaralım. Türk vergi sisteminin önündeki bu sorunu aşalım. Türk Halkının her sabah uyandığında bugün acaba hangi vergilerle tanışacağız türü düşüncelerini de yok edelim.

Kayıtdışının önemli bir tehlikesi de şudur: Kayıtdışı neden var; çünkü, sistemde olmak, kayıtlı olmak çok büyük bir maliyeti gerektiriyor. O nedenle kayıtdışına kaçıyor mükellef; ama, kayıtdışına gitmek sadece vergi gelirlerinde azalış olması gibi bir sonuç yaratmaz. Bu, aynı zamanda, bu işletmelerin büyümesini engelleyen bir durumdur. Ölçek ekonomisinin, büyük işletmenin avantajlarından yararlanamaması demektir, verimliliği yakalayamaması demektir. Bu da, ekonomideki kaynak dağılımının, zaten kıt olan kaynakların, kıt olan tasarrufların kötü alanlara, verimsiz alanlara yönelmesi demektir. Ekonomideki en büyük mahzuru budur ve Türk işletmesi, Türk müteşebbisi kayıtdışıyla büyüyemez, dünya ölçeğine çıkamaz, dünya ölçeğinde rekabet edemez.

✓ **Denizcilik sektörüne verilen destekle amaçlanan hedefe ulaşamamıştır**

Bu kamu harcamalarından, vergi harcamalarından bir tanesi üzerinde durmak istiyorum: Denizcilik sektörünü teşvik amacıyla getirilmiş olan ve 1 Ocak 2004 tarihinden beri uygulanmakta olan denizcilere Özel Tüketim Vergisiz mazot verilmesi... Denizcilik sektörü, şüphesiz, bizim, teşvike ihtiyaç duyan sektörlerimizdendir; ama, Parlamento, bu teşviklerin ne işe yaradığını da bilmek zorundadır; yani, bu teşvikleri verdiniz, vergisiz mazot veriyorsunuz; acaba, bu hedefine ulaştı mı, bunu bilmek zorundayız.

Ulaştırma Bakanımızın Plan ve Bütçe Komisyonunda bize vermiş olduğu rakamlar, 2004 yılında Özel Tüketim Vergisi tahsil edilmeyen, Özel Tüketim Vergisiz teslim edilen mazot nedeniyle tahsilinden vazgeçilen Özel Tüketim Vergisinin tutarı 190 trilyon liradır. 2005 yılının ilk on ayında bu, 173 000 000 YTL, yani, 173 trilyon liradır. Yılsonu itibarıyla gerçekleşmeyi de dikkate alarak şöyle bir şey söylersek yanıltıcı olmaz; 2004 ve 2005 yılı toplamında, iki yılda toplam 400 trilyon liralık bir verginin tahsilinden vazgeçilmiştir, denizcilik sektörüne verilen mazot nedeniyle.

Peki, hedefe ulaştık mı? Amaç neydi; taşımacılığı artırmak, yurtdışındaki yük taşımacılığını artırmak, yolcu taşımacılığını artırmak. Bakın, yük taşımacılığında örnek vereceğim ben size. Devlet Planlama Teşkilatının Bakanlar Kurulundan geçmiş olan

raporudur. 2004 yılında 5,300 milyon ton/kilometre olan bu rakam, 2004 yılında 5,350 milyon ton/kilometre olmuş. 2005 yılında düşüş görmüşüz, 5,095 milyon ton/kilometre. Tablo bu, verilen destek hedefe ulaşmamış.

- ✓ **Hükümet çiftçiye verdiği sözleri tutmuyor. Fındık üreticisine, don afeti nedeniyle oluşan zararın 252 trilyon lirası hala ödenmiş değildir.**

Denizcilere vergisiz mazot verilirken, Türk çiftçisine hükümetin söz vermiş olduğu mazot desteği ödemesi 2004 yılı için yapılmadı. 2005 yılı için yapıldı. 2003 yılı için yapıldı, 620 trilyon liralık bir ödemedir, bir taksidi 2003'te bir taksidi 2004'te ödendi; ama, bir taksidinin 2004'te ödenmesi, 2004 yılı için çiftçiye mazot desteği ödemesi yapıldığı anlamına gelmiyor.

Fındık üreticisine hükümetin 252 trilyon borcu vardır. 2004 yılında yaşanan don afetinden dolayı 296 trilyon liralık zarar ödemesinde bulunacağını hükümet taahhüt etmiş, 2004 yılı sonunda bunun 44 trilyon lirasını ödemiş, 252 trilyon lirası 2005 yılına kalmış; ama, hükümet bunu ödememiştir. 2006 bütçesine de bunu koymamıştır. Sayın Tarım Bakanına bu soruyu sorduğumuzda, hem bunun için hem de özellikle mazot desteği ödemesi için, kendisinin, hükümetin çiftçiye mazot desteği için bir söz vermediğini ifade etmiştir. Ben, bunları Sayın Bakanın takdirine sunuyorum.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.